

FAKTORER DER PÅVIRKER DEN FREMTIDIGE ELPRIS

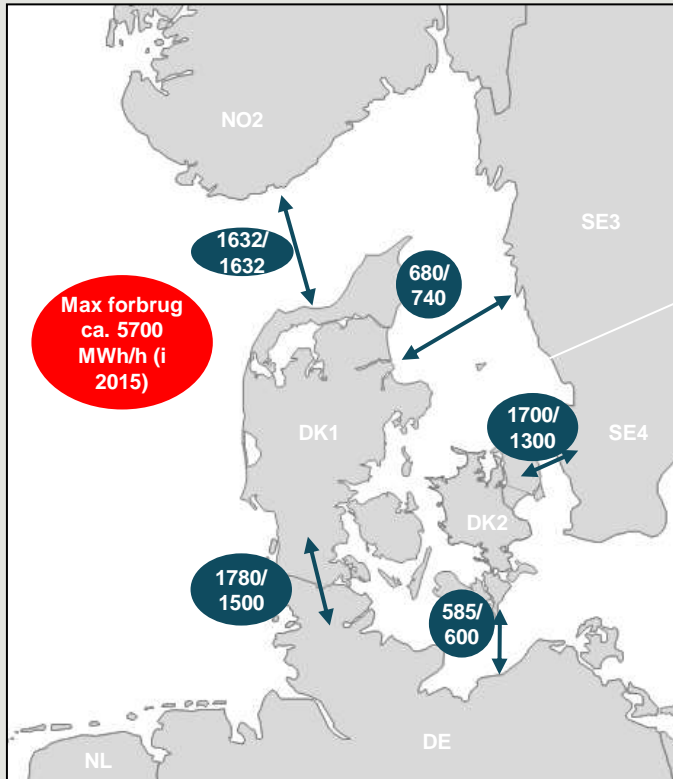
Temadag om elprisudviklingen

Claus Jørgensen
Dong Energy

DONG
energy

Danmark er et lille el-land med stærke elektriske forbindelser til udlandet

- Danmark er et unikt land, fordi vi har så stærke forbindelser til udlandet i forhold til forbruget.
- Elpriserne i Danmark er i høj grad styret af udviklingen i elpriserne i vores nabolande.
- Udviklingen i det danske elsystem har indflydelse på om de danske elpriser ligger sig op af den laveste- eller den højeste af vores naboområders priser.
- I dag er der betydelig stærkere forbindelse til Norge og Sverige end til Tyskland.

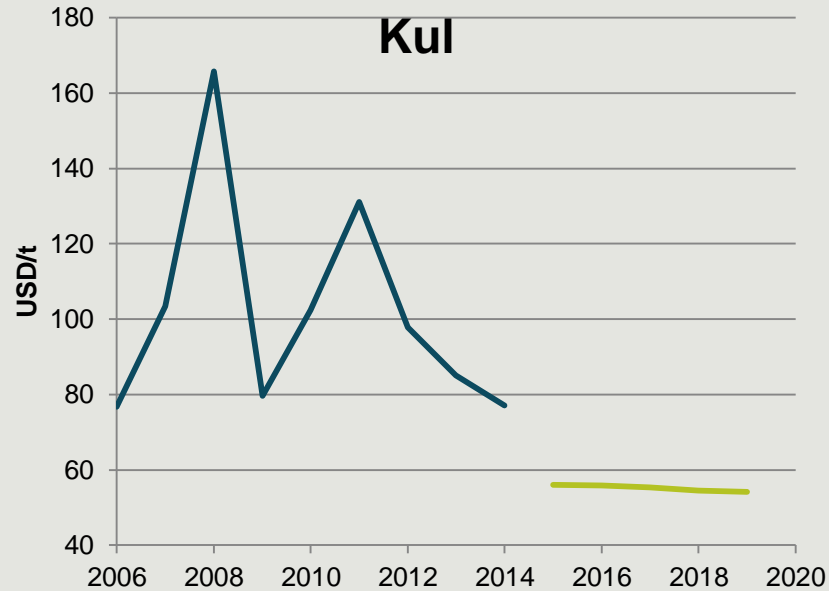
Fossile brændselspriser

- De fossile brændselspriser (+ CO₂) har meget stor indflydelse på elpriserne i Danmark.
- Selvom en større og større del af elproduktionen i DK og i vores naboer kommer fra vind, sol og biomasse.
- I de fleste timer er det de kortsigtede marginalomkostninger for kul-, brunkul- og gasfyrede kraftværker der er prissættende.
- Det kun i timer med meget lav residualbelastning (forbrug minus vind og sol) hvor prissætningen er uafhængig af brændselspriserne.

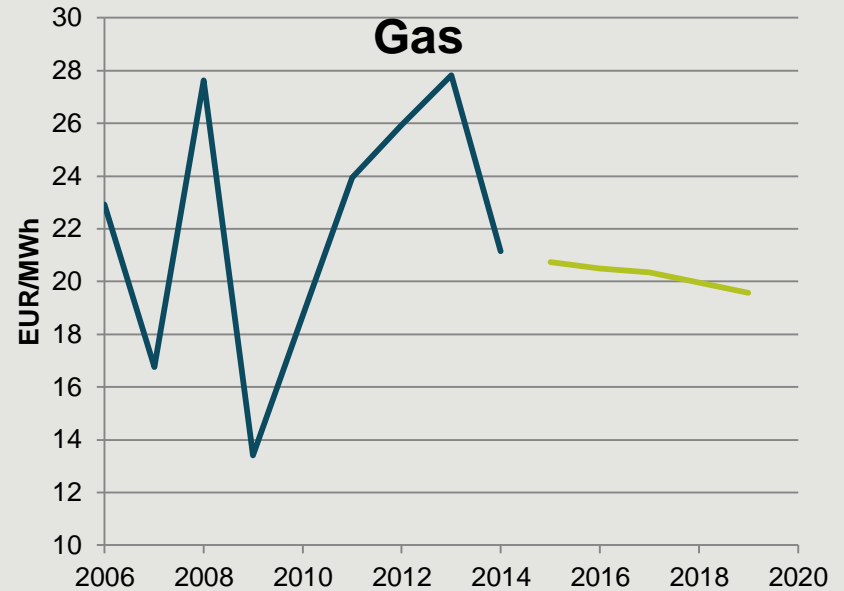
Brændselspriser på kul og gas er de væsentligste drivere på elmarkedet

Hvad kommer der til at ske før 2020 ?

Udvikling i de væsentligste brændselspriser (i 2016 priser)

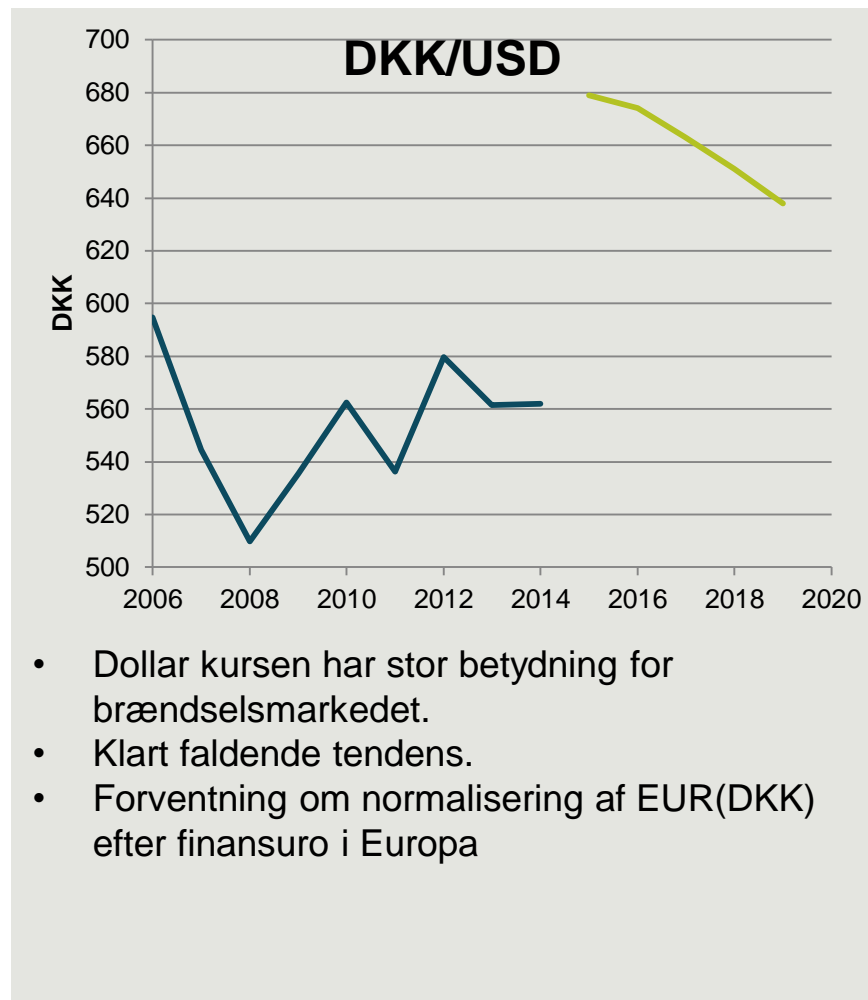

- Meget lave kulpriser set i et historisk perspektiv. Svagt faldende priser.

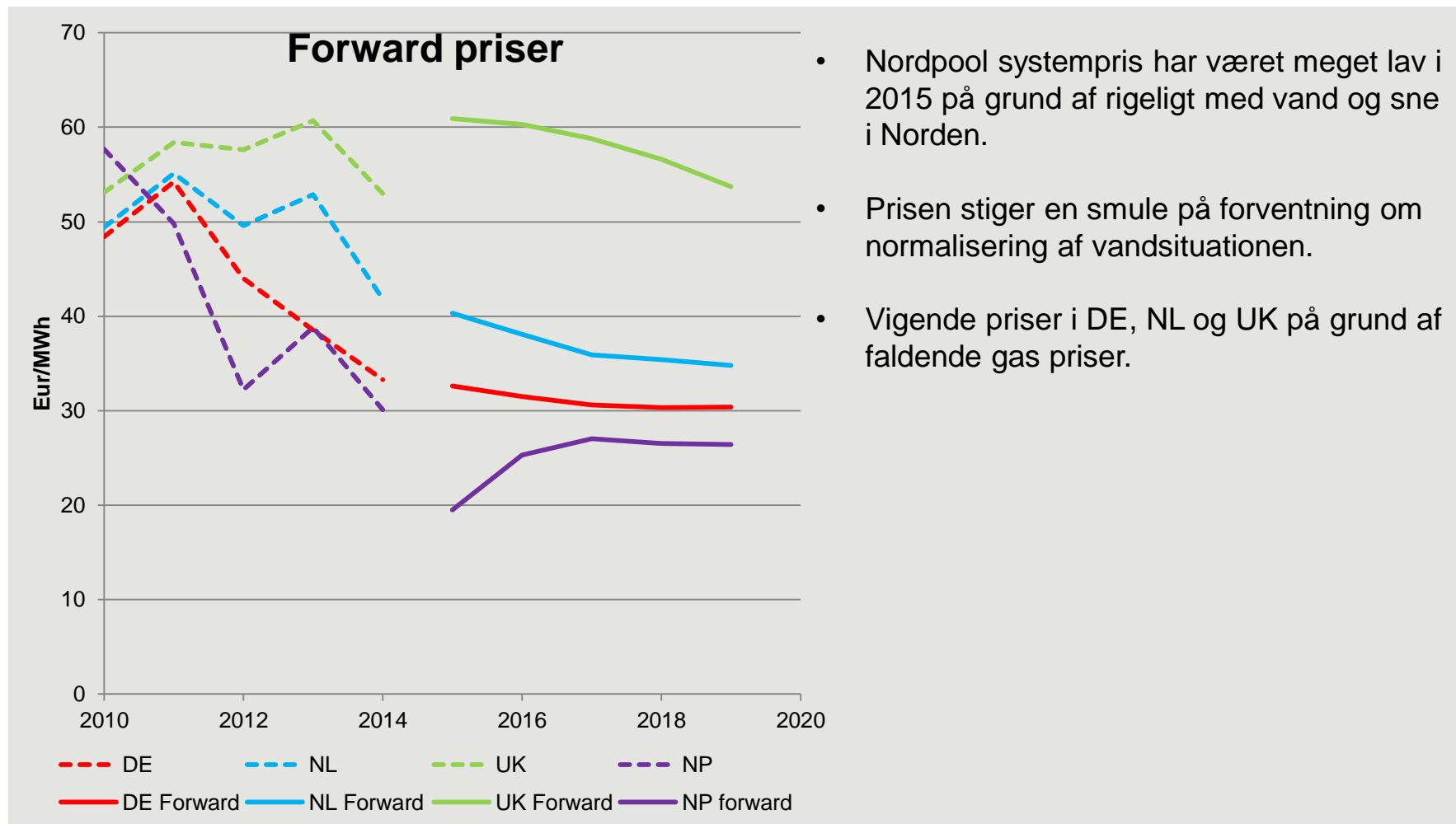

- Svagt faldende priser.

Udvikling i CO2 og dollar kursen

Forward priser el

Hvad kommer der til at ske efter 2020 ?

Fossile brændselspriser efter 2020

- Fortsat store reserver.
- Udvikling af nye teknologier
  - Skifergas.
  - Udvinning af olie fra tjæresand.
- Lavere omkostninger på grund af teknologisk udvikling.
- Lange take-or-pay kontrakter
  - f.eks. på køb af jernbanetransport.
- Stort potentiale i lande som Iran og Venezuela ved politisk normalisering.
- Valutakursfald i forhold dollar i energiproducerende lande.

Forventning: Svage prisstigninger

Hvad kommer der til at ske med CO2 prisen efter 2020 ?

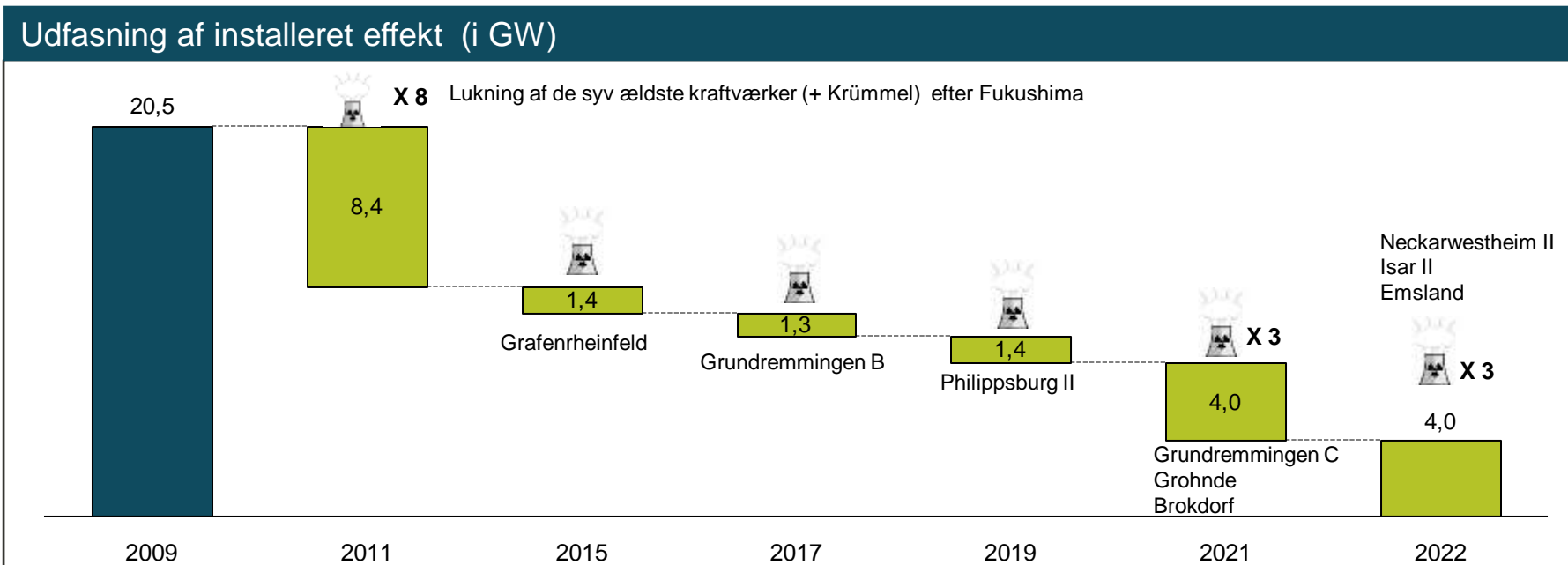
- "100 %" politisk drevet
- Vi har en forventning om en moderat stigning efter 2020
  - Det nuværende niveau bliver opfattet som en fiasko
  - Et kompromis mellem "strammere" og "slappere" i EU
  - Ingen CO2 chokbehandlingen af industrien

Udvikling i det nordiske elmarked efter 2020 (Norge, Sverige og Finland)

- Norden har mistet en del energiintensiv industri i løbet af finanskrisen
- Lukning af Svenske atomkraft værker
  - Oskarshamn 2 (638 MW)
  - Oskarshamn 1 (473 MW)
  - Ringhals 1 (881 MW)
  - Ringhals 2 (865 MW)
- Nyt finsk atomkraft (1600 MW)
- Udbygning med vedvarende energi, som vind, biomasse og vand.

Forsat energioverskud i Norden

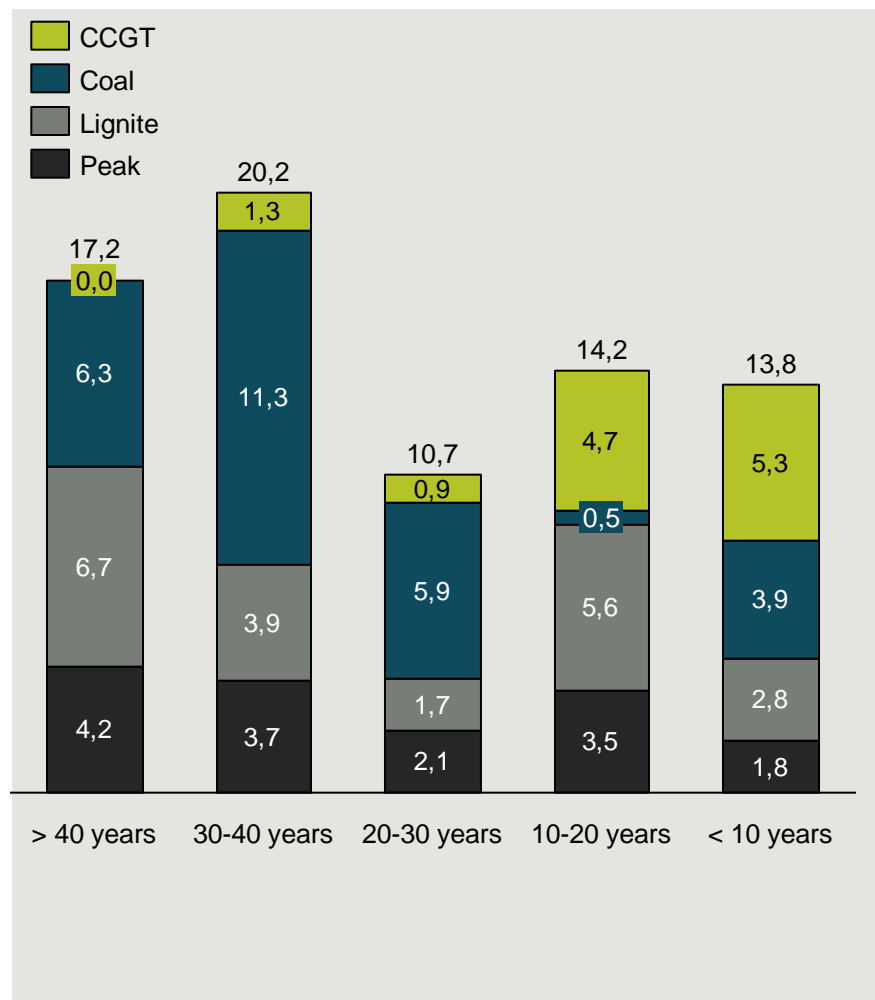
Udvikling i det tyske elmarked – udfasning af atomkraftværker i 2022

Bemærkninger

- Siden 2011 har der været politisk konsensus omkring udfasningen af tysk atomkraft. Den oprindelig plan bliver stort set fulgt.
- Forventningen er at i slutningen af 2022 er alt tysk a-kraft lukket ned.
- Lukningerne er selvfølgelig indregnet i forward priserne på el indtil 2019, fordi det er offentlig tilgængelig information.

Udvikling i de tyske elpriser – lukning af sten- og brunkuls værker

- Cirka halvdelen af den tyske termiske kapacitet har en alder, hvor der snart skal tages stilling til:
  - om der skal laves betydelig investeringer i levetidsforlængelse
  - lukning
- Sol og vind i Tyskland har gjort det urentabelt at lave dyre reinvesterings i gamle kraftværker
- Politisk pres for udfasning af brunkul

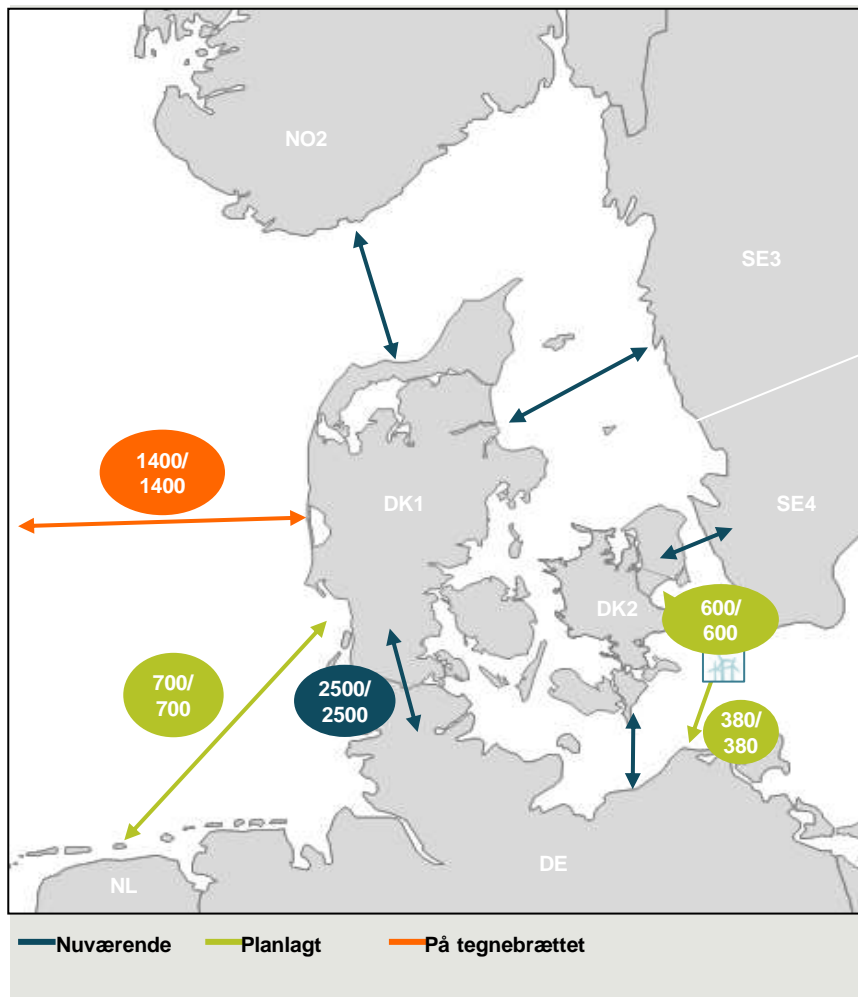
Et betydeligt antal kraftværker vil blive lukket

Udvikling i de tyske elpriser efter 2020

- Fortsat kraftig udbygning med VE
  - Land vind
  - Hav vind
  - Sol
- Mangel på effekt i timer med lav produktion fra vind og sol
  - høje prisspidser
- Høje prisspidser vil give incitament til udbygning med nye peak/mellemlast kraftværker baseret på gas

Væsentlig højere priser i Tyskland drevet af relativ få timer med høje prisspidser

Udvikling i overføringskapaciteten til nabolande

- Stærkere forbindelse til elsystemer som er domineret af termiske kraftværker og vind.
  - Cobra kablet til Holland 2019
  - Kriegers Flak 2019
  - Bedre udnyttelse og forstærkning af forbindelsen til Tyskland
  - Viking Link til UK efter 2020
- Danske elpriser vil komme til at ligge tættere på de tyske priser
- Højere elpriser
- Mere varierende elpriser
- Øget konkurrence fra tysk vind

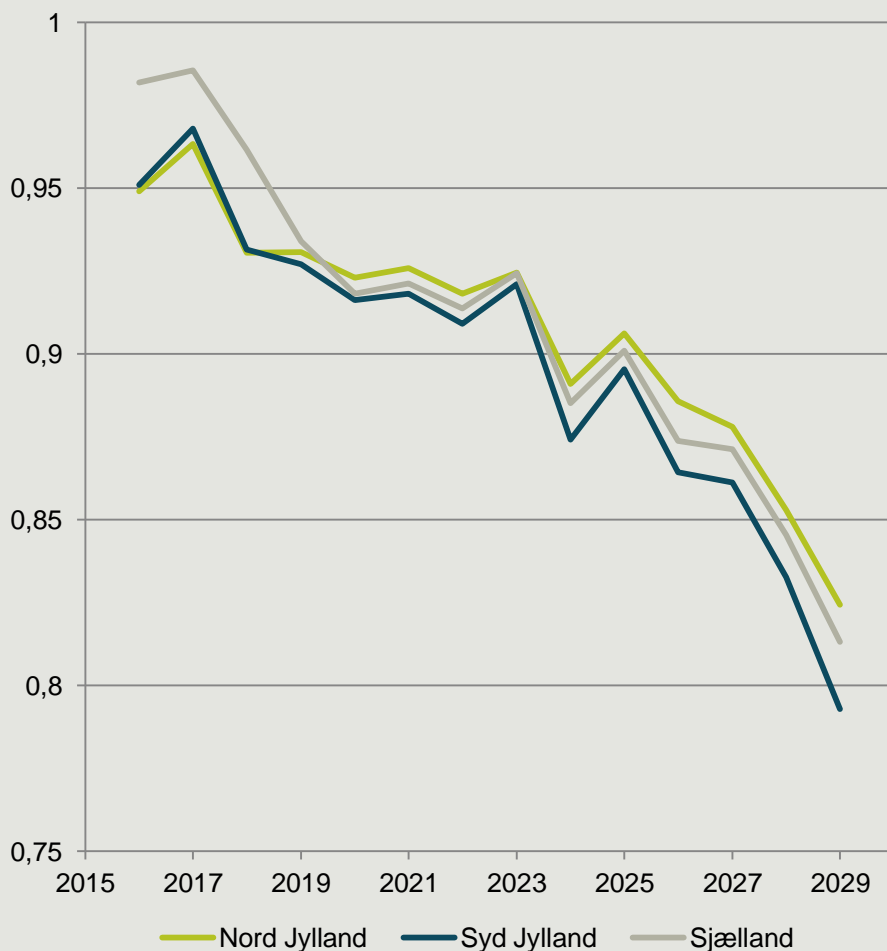
Elektrificering i Danmark

- Ændringer i det danske elsystem påvirker kun hvilke nabopriser, som vi kan opnå i DK1 og DK2
- Alle snakker om elektrificering i Danmark, men ingen konkrete politiske tiltag, som kan føre det ud i livet.
- Et eksempel på betydning af elektrificering:
  - Apple datacenter ved Viborg
  - Fuld kapacitet i 2026
  - Ændringer i elprisen i 2026 bliver

Base pris (DKK/MWh)		Produktionsvægtet pris land vind		
DK1	DK2	Syddjylland	Nordjylland	Sjælland
+3,74	+2,21	+3,56	+3,63	+1,94

Produktionsvægtet pris i forhold til Base pris (land vind)

- Generelt faldende trend på grund af
  - Stigende base pris (import af prisspidser fra Tyskland)
  - Stærkere forbindelse til det tyske elmarked
- Kriegers Flak og øget land vind i DK2 ligger pres på den produktionsvægtet pris i DK2
- I takt med, at der bliver lukket mere op for kapaciteten til Tyskland, vil priserne blive mere presset i Sydjylland end i Nordjylland, fordi vinden ikke er så korreleret i forhold til den tyske vind.

Opsummering

- Fortsat lave brændselspriser.
- Moderate stigninger i CO2-prisen efter 2020, som vil hæve elprisen en smule.
- Overskud af energi i norden.
- Stærkere kabler til Tyskland (+ Holland), hvilket giver mere "tyske elpriser" i Danmark.
- Strammere effekt balance i Tyskland efter 2020, hvilket hæver prisen i Tyskland og i Danmark (i timer hvor vinden ikke blæser så meget).
- Større og større gab mellem den gennemsnitlige elpris og den produktionsvægtede elpris for danske land vind.